

ШКОЛСКІЙ ЛИСТЪ.

Одговорный уредникъ: Ђорђе Райчовићъ.

Овај листъ излази сваке недељѣ еданпутъ. Цена му е до конца ове године 1 фор. съ поштариномъ.

Број 8.

4. Децембра.

1858.

Ко ние све броеве досадашнѣ примю, нека са отворенимъ или незапечаћенимъ писмомъ на Експедицию Школ. Листа изволи явити, кои му броеви нису дошли, пакъ же му се одма послати.

Тко воспитава дѣте?

I.

Многи родители држе да су дужности своіой задоста учинили, кадъ дѣцу свою прилѣжно у школу шалю мислећи, да е учителѣвъ посао воспитати и на добро упутити дѣцу ныхову. Но они се люто вараю. Као годъ што све на свету узаймаымъ садѣйствіемъ различитыхъ сила постои, исто тако и око воспитанія дѣтинѣгъ выше чинителя — фактора — има, коихъ заедничкомъ радњомъ право дѣтинѣ воспитаніе особито оно душевно, постићи се може.

Прво воспитаніе добья дѣте у породици, и то понайпре одъ матере. Између немоћнога дѣтета и матере, збогъ неге кою ова дѣтету свомъ дае, постае якій союзъ. Зато што мати свое одойче воли, негуе и тимари, тежи и чезне ово за сладкомъ своіомъ майкомъ и онда кадъ му нега та већ выше ние толико одъ потребе, и кадъ већ на своя собетвена крила

осланяти се може. Исто тако матери е дете у толико миліе, у колико ю е веѣга труда и пожертвованя стало однегованѣ нѣгово, нити е игда кадра она по-модарска мати, што безъ нужде дѣте туѣой наемнич-кой неги повери, у толикомъ степену свое дете во-лети и за вѣиме гинути, алъ одъ нѣга и люблѣна быти, као права Срѣска Мати, коя дете сама дои, сама од-ранюе, надгледа и воспитава. Ова узаймна любовъ ма-тере и детета, сдружена са зависимошѣу детиньомъ одъ матери, одлакшава овой савъ теретъ воспитанія. Изъ зависимости раѣа се покорность и поштованѣ, изъ любви мило предусретанѣ, или другимъ речма дете е готово матерѣ слушати и нѣной воли слѣдовати; оно се дае своевольно и радо одъ свое майке управляти на добро. Мати е дакле онаѣ Анѣео Хранитель, кои невинно детенце е' најсветіомъ и најчистіомъ любви негуе, и даноноѣно надъ нѣиме лебди. Любовъ мате-рина незадовалава се само е' тымъ, што дете физично одрани, него іоштъ му она снажи моѣ гледаня, улива прва представленя и понятія; она га учи говорити; она чувству и воли дѣтиньой правацъ дае и тымъ му изображава савестъ.

Одъ какве е велике важности првѣй упливъ ма-теринѣ на развіанѣ и на правацъ душевнихъ сила дѣ-тиньихъ, то сваки увидити може, кои знаде, да оно што смо као малена деца чули, пріимили и обвикли, постае нашомъ вечитомъ собственошѣу. И заиста изъ тисуѣу и тисуѣу примера могло бы се доказати, да е упливъ материнога воспитанія одсуданѣ и мѣродате-ланѣ за васъ целый животъ детинѣ. Ако желимо да одсудный упливъ материнога воспитанія nebude на штету, него на користъ и спасеніе детинѣ; то смо дужни свомъ снагомъ настојавати да пре свега дѣвоѣ-чице, одъ коихъ ѣе временомъ матери постати, за-дахнуте буду духомъ благочестія, духомъ свеспаси-

тедне науке Христове. Благочестива и христіански воспитана мати єсть найячій стубь доброга воспитанія. Где такове нема, тамо зарана-расте зараза неваляства и распростире се буйнымъ стремомъ одъ породице на породицу, одъ колѣна на колѣно. Блаженъ и преблаженъ є свакій онай човѣкъ, кои стазе живота на дѣтиньску прошлость свою обазревши се, сѣтити се може да є имао честиту, и побожну матеръ. Тай ѣ доиста у успомени нѣзвнної налазити найслађу утѣху кадъ га годъ беда и неволя обузме, и у самомъ часу искушенія, доѣи ѣ му она предъ очи као благій Анѣо Хранитель чуваюћи га, да непадне у безданъ светскихъ зала. Нити є игда іошть ва рукомъ пошло невалялцу на зло навести и на свою руку сасвимъ придобити оногъ човѣка, кои є добродѣтельну христіански воспитану матеръ имао. Право є дакле имао мудрый Фенеломъ, што є рекао: Само є добрымъ матерама можемо изобразити добре воспитателъ, и болъій нараштай людскій. —

Любавъ материна само є онда почитанія достойна, ако є чувствомъ благочестія освеѣена. Како є приатно за душу и сердце гледати, кадъ мати млађаный духъ свога детета учи у висъ полетати; кадъ му є страхопштованъмъ о Богу говори; кадъ се предъ нѣмъ и за нѣгову сређу и здравлѣ Богу моли; кадъ га учи да буде добаръ и да се одъ зла клони, зато што Богъ добро воле а зло негодує, и кадъ му озбиљно казує, да бы га пре желила мртва него неваляла видити.

Найкраснїє примере матернѣ любви налазимо мы у прошлости Христіанской. Антисса мати Св. Іоанна Златоуста, Нонна мати Григорія Назіанзина и Моника мати блаженога Аугустина, єсу и остаю идеали добре воспитательке и зато вечитый споменъ и подраженіє заслужую!

Да небы любавъ материна у претерану нѣжность

и мекость прешла и тымъ шкодљива постала, нужно е да у породици буде една безусловна покорность изискујућа власть и важность. Я рекохъ безусловна покорность; ерѣ покорность, коя извире изъ увиѣненя да е стварь добра и изъ познаваня користи и важности онога што се заповеда, нѣ веѣъ права детиньска покорность, него е *своєвольность*, коя на првомъ о-вомъ воспитанія степену нѣ добра. — Власть и важность према детету у породици представля оцацъ. Дѣте мора имати одъ отца респекта, мора га се бо-яти, нити е игда по дѣте добро ако га оцацъ мазіо буде. Само онай, кои се изъ младости и у дому родителскомъ покорности и послушности навикао, ка-даръ ће быти као човекъ, свое дужности вѣрно, са-вестно и точно свршивати; кадъ и гдѣ буде требало да заповеда, заповедати, и строго извршиванѣ своихъ заповестій, одъ оныхъ што су му подвластни, изи-скивати. Непокорность пакъ, кою неки родители ма-зенѣмъ свое деце, кодъ те подранюю, изворъ е мно-гихъ зала, она носи у себи клицу претераногъ вла-столюбія и често се догађа да размажена и непокорна деца доцнѣ најжешѣи гонители своихъ собственихъ родителя буду.

Где се у породици осимъ родителя, јошть браће и сестара налази, тамо свако старіе дѣте помаже ро-дительима воспитати млађу дѣцу. Ако су старія деца добра, прилѣжна, богобоязљива и учтива; то се при-мѣромъ нѣиховымъ млађа деца свима тымъ врлинама тако обвикну, да имъ оне у наравъ пређу, исто тако као што се у доброуређеной школи свакій новъ уче-никъ брзо и лако навикне свима онымъ врлинама, ко-има су старіи саученици украшени.

Пытали су некогъ човека, кои е мало новаца а много дѣце имао, како е то, да онъ са своіомъ же-номъ свакій боговетный данъ на надницу иде, па су

му опетъ сва дѣца добро воспитана. А онъ имъ одговори: Кадъ е Богъ мене и мою жену с' првымъ дететомъ обрадовао, трудили смо се мы, што смо болъ могли, да то првенче наше добро воспитамо; с' осталомъ дѣцомъ имали смо много манъ посла; еръ е свако старіе дѣте примеромъ своимъ знаменито намъ одлакшавало трудъ при воспитанію млађе дѣце.

Напоследку и све оне особе, с' коима дѣте у дому родительскомъ у саобраћенъ долази, па брояле се оне међу чланове породичне или не, имаю великій упливъ на воспитаніе дѣтинѣ. Зато се неможе доволно препоручити родителямъ, да при избору дадилѣ, служителя, а особито домаћега воспитателя найвећій позоръ имаю, ако желе да имъ деца у дому родительскомъ све саме добре примере виде, и добра, па онда и срећна и благополучна постану.

Изъ свега овога лако е погодити, у каквомъ отношенію стои школа према воспитавајућемъ упливу породице. Учитель треба да зна одъ какве е велике важности упливъ тай, и да немисли, да цѣло воспитаніе одъ нѣга и одъ школе само зависи. Ова бы мысао особито тамо шкодльиза была, гдѣ родители држе, да су они дужности своіой задоста учинили, ако дѣцу у школу шалю, а сами се о воспитанію свое дѣце ни найманъ нестараю, него іоштъ рѣшавимъ примѣромъ дѣцу развраћаю и на зло наводе.

(Пордужиће се.)

Светый Отаць Николай.

Светый Отаць Николай родіо се у малој Азіи у области Ликии. Родители нѣгови, побожни и отлични Християни, навикли су сына свога изъ малена на добро. Они су га учили Бога познати, и нѣму се молити и нѣга свимъ ердцемъ любити. Како е то красно было

видити кадъ се Св. Николай јоштъ као дѣте са скло-
нѣнимъ рукама за здрављъ и срећу своихъ родителѣ
Богу молио.

Подъ надзоромъ своихъ родителѣ напредоваше
побожно дѣте ово свакій данъ у добродѣтели и страху
Божіемъ, тако да е свима своимъ вршњацима за угледъ
служило.

Николай бјаше покоранъ, миролюбивъ, задоволянъ,
прилѣжанъ, умѣренъ у елу и пићу, милостива срдца,
прашташе увреде, и чуваше се свакога дѣла за кое
знадјаше да е Богу неповольно.

Родителѣ даду га у школу на науку. У школи
е онъ радо назіо, прилѣжно се учио, и съ вольомъ
примао савете, опомене и мудру науку своихъ учителя.
Благодетно сѣме науке надало е кодъ нѣга на благу
земљу, и привело е у свое време обилне плоде. У
школи превазилазіо е онъ своіомъ чистотомъ, уред-
ношћу, прилѣжношћу, богобоязливашћу, покорношћу
и добрымъ владанѣмъ све свое саученике. Свакій по-
сао ишао му е одъ руке; еръ га е съ Богомъ и у
име Божіе починао, а вольомъ и постояннымъ трудомъ
радіо, докъ га годъ израдіо ніе.

Кадъ е годъ у школу ишао, морао е покрај цр-
кве проћи. Ту предъ домомъ Божіимъ увѣкъ се онъ
Бога сећао, и кадъ е годъ цркву отворену нашао,
свагда е унутра сврнуо и съ подигнутымъ къ Олтѣру
очима молио се Богу за срећу и здрављъ своихъ ро-
дителѣ, молио се за благословъ, да може свое школ-
ске послове са успѣхомъ свршити и тай данъ у Славу
Божію провести.

Кадъ е годъ одъ Отца ил' одъ Матере новаца
добыо, нигда ихъ ніе трошіо на посластице и на иг-
рачке, него ихъ е дѣлио овимъ своимъ саученицима,
кои су добри а притомъ сиромашни были. И одъ ела
што е добыао, давао е своимъ друговима, кои су

гладни были. Добротворство коме се светитель у дѣтинѣству навикао, пратило га е крозь цѣлый животъ, и было е увѣкъ нѣгова наймилиа забава.

Кадъ е светый Николай веѣъ великій быо, и законъ Божии и друге науке добро изучио, науми онъ посветити себе чину свештеничкомъ. Сви познаници нѣгови томе се радоваху, напредъ знаюћи да ће онъ у томе чину многа добра чинити, а уякъ нѣговъ тадашній Архіепископъ града Мира, кадъ га е за свештеника рукоположио, ове е рѣчи прорекао: Съ Николаемъ засіяће св. цркви ново свѣтило; благо стаду коме га Богъ за пастира одреди!

Ове рѣчи у свое време су се испуниле. Светый Николай као Свештеникъ Бога вышнѣга дѣлао е неморно у винограду Христовомъ. За нѣга се каже да е Христово Евангеліе испунио, а то ће рећи: онъ се у свему онако владао, као што Христосъ у светомъ Евангелію учи да се владати треба. Онъ е готовъ быо и душу свою за стадо свое положити; незналице е учио, сиромaxe надгледао; путницима на суву и на мору у помоћи быо, и невино облагане бранио. Особито е онъ надгледао малу дѣчицу држећи се примѣра Спасителъвогъ, кои е рекао: Пустите дѣцу къ мени! После смрти свога уяка избранъ буде Св. Никола за Архіепископа Мирликійскогъ. Као Свештеникъ, и као Владика учио е Светый Отацъ Николай дѣцу Богу се молити, старіе поштовати, приповѣдао имъ е красне приповѣдке изъ библие, и толковао свето Евангеліе. Добру дѣцу утврђивао е све веѣма у добродѣтели, а невалялу исправляо е советомъ, опоменомъ и каштигомъ. Сиромашнымъ родителыма спуштао е онъ ноѹу крозь прозоръ новаца, да с' ныма дѣцу свою обдаре. Збогъ тога се и данасъ добра дѣца радую празнику Светога Николе, и радо пое нѣговъ тропаръ: „Правило вѣри и образъ кротости, воздер-

жанія учителя яви тя стаду твоєму яже вещей Ис-
тина.“

Задатци за слободне писмене саставе у II и III разреду
србски народны школа.

IX СТЕПЕНЬ.

Описиваня.

Досадъ су имала деца само по едно просто изреченъ да кажу о поединой ствари; а садъ долази, да о одной ствари кажу више изреченя, т. е. да стварь опишу. Учитель ће, питаюћи и разговараюћи децу и овде као свудъ, обавестити иѣ да знаю шта се иште. Овде мора, што се форме тиче, местоименіе употребљено бити (ргопомен). Неке задатке нека напишу у обичной, а неке у писменој форми. § 67. и 84. I. Читанке, показуе методъ за ово.

78. *задашакъ.* Напишите ми све што знате о столу и употребите место сущногъ имена мѣстоименіе.

Решенѣ. Столъ е собный намештай. Онъ има четири ноге и плочу (делови). Столъ е начинѣнъ одъ дрвета (граѣа). Нѣга прави столаръ (ко га прави). Столъ се поставља, на нѣга се меѣу ела и пиѣа; може се и писати на нѣму (користь).

79. *задашакъ.* Опишите леньиръ.

Решенѣ. Леньиръ е писарска справа. Онъ е дугачакъ и узанъ (форма), начинѣнъ е одъ дрвета, а има иѣ и гвоздени. Дрвене леньире прави столаръ. Леньиръ мора бити сасвимъ правъ и раванъ (какавъ мора бити). Нѣга употребљавамо за вученѣ прави линіи, отуда му име линіяръ или правачникъ.

80. *задашакъ.* Опишите ми ову коцку, нѣне стране, сеченице, врхове, положай, граѣу, и наведите кою стварь, на коцку налиж'.

Решенѣ. Коцка има 6 страна као огледала. Све

по две стране стичу се у одну сеченицу ил' гребенъ. Коцка има 12 сеченица. Све по три сеченице стичу се у еданъ врхъ, коцка има 8. врхова. Она може стојати на свакој страни. Стране съ ребра стое стрмо на странама горнѣгъ и дойнѣгъ дна. Ове две противне страче равнотечне су. Ова е коцка одъ дрвета, ал' може бити начинѣна и одъ гвозђа и кости и арте. На коцку има многій каменъ наликъ и многій сандукъ, — и наша е соба налик' на ню.

81. *задашакъ.* Опишите ми перо : одкудъ добіјемо пера, кое су части пера, какавъ е држакъ, какво весло, како се разликују обе стране весла, на што употребљавамо перо. —

82. *задашакъ.* Ево едно насликано псето, опишите све штогодъ видите на нѣму : удове, боју, и напишите шта може радити псето, кадъ и за што, и напишите кол'ко разни врстѣй паса познаете.

83. *задашакъ.* Опишите ми плодъ јабуку : најпре кажите шта е, и избројте делове по реду, држакъ, люску, месо, семеникъ и семе, и кажите о свакомъ по кои придевь, најпосле и о користи што.

84. *задашакъ.* Реците ми најпре устимице, шта е у § 74. I. читанке речено о горној альпини. По истоме томъ примеру напишите, шта о шеширу знате.

Решенѣ. Шеширъ е одоѣа. Онъ има ободъ и капу. Шешира има различити боя. Најобичнији су црни, пепеляви и жути. Шешире праве шеширцие, највише одъ вуне.

85. *задашакъ.* Гледните у § 75. I. читанке, кои е редъ у томъ опису; истимъ редомъ опишите ми липу, дудъ, ора и др. (Подражаванѣ.)

Решенѣ. Липа е високо и лепо дрво. Она има лепо зелено срцасто лишће. Нѣна е кора витка. Одъ нѣ е најбоља лика. Липовина се дае лако и лепо резати.

86. *задашакъ.* Подражаванѣ по § 80. I. читанке.

Пиши писмо оцу, и опиши какву ти е књижицу съ
 ликовима майка на именданъ поклонила.

Милый отаць!

Майка ми е на мой именданъ поклонила едну књи-
 жицу са иконицама; да знашъ како самъ се радовао.
 У нъой има 24 листа. На свакоме листу стои на ле-
 вомъ краю по една иконица за прегледанъ. Садъ љу
 чертати. Дођи отаць, ми смо сви здрави и едва те
 чекамо. Твой синъ Н. Н.

87. *задашакъ*. Теби е отаць данасъ купио нову
 ручну таблицу; опиши е твома брату Миливою.

Миливое брате! Данасъ ми е отаць купио нову
 ручну таблицу, да ти кажемъ каква е. Начинъна е одъ
 лима, има 10 палаца у дужину, и 6 у ширину. Ова е
 боля него оне одъ камена, не разбије се кадъ падне.
 Одсадъ љу на нъой писати, рачунати и чертати. Дођи
 да ти покажемъ. Твой братъ Н.

88. *задашакъ*. Твой отаць купио е краву и коня;
 опиши иъ твома другу; подражавай § 79, I. читанке.

89. *задашакъ*. Пиши твома брату, кое е већъ доба
 године, како е онъ отишао; кое си већъ цвеће видіо
 да цвета, кое су птице већъ дошле и кое си бубице
 и лептириће већъ видіо.

Милый брате!

Одъ како си отишао, већъ и пролеће дође. Како
 е садъ лепо на пољу. Све е већъ озеленило. Виси-
 баба и саса већъ е прецветала. Садъ цвета лала и
 зумбуљ и ђурђиць. Ласте и косови и слави већъ су
 ту. Милина е слушати како певаю. И мрави и бубице
 већъ трче и играю се по пољу. И лептирова већъ
 много има, я самъ иъ много лепи наватао, да само
 скоро дођешъ, да иъ видишъ. Твой братъ Н. Н.

ИЗЪ СВЕТОГЪ ПИСМА

ЗАДАТЦИ

за свакидашня диктанда у срб. народнимъ школама.

III.

Изъ кнѣига Соломови.

1. Бога се Бой и одъ зла укланѣй.

Богъ праведнике брани, и онъ ихъ на нѣиновимъ путови-
ма чува.

2. Богъ горде мрзи а смерне милуе.

Богъ куће добри благосиля' а куће неваляли проклинѣ.

3. Богопочитанѣ е почетакъ науке и мудрости.

Благъ одговоръ утиша срдитогъ, а прекъ г а распали.

4. Болъ сирома у поштению, негъ богатъ у срамоти.

Болъ тврѣи посао кои те лебомъ рани, негъ слава и бо-
гатство, поредъ кои одъ глади скапавашъ.

5. Болъ манѣ добитакъ с' правдомъ, негъ найвећи с' не-
правдомъ.

10. Болъ мударъ бити него яки.

11. Болъ памети имати него богатство.

12. Болъ е добаръ гласъ, него сребро и злато.

13. Болъ е добро име, него икое благо.

14. Болъ е манѣ благо с' поштенѣмъ, негъ найвеће с' непо-
штенѣмъ.

15. Будала свогъ ближнѣгъ срамоти, паметанъ покрива.

Будале се другима ругаю, а паметни ѣуте.

Будале с' езика гину, а паметни сретни постаю.

Будале непазе науке и савете, а паметни слушаю и по-
правляю се.

16. Будале ће довекъ слуге мудрима бити.

20. Вреданъ ће радинъ свега имати, а лень ће довека у
сиротинѣи живити.

Вреданъ слуга завлада иманѣмъ леньогъ господара.

Вредна ће рука довекъ господарити, а ления довекъ сиро-
товати.

Вредна е жена круна мужевлѣва, а ления е гной што му се
у кости залеже.

Добром е човеку мио и свои скотова животъ, а невалялог е срце немилостиво.

25. Довекъ е раздоръ међу будалама, а доовекъ любовъ међу паметнима.

Заптъ е немио онемъ, кои с' пута сврће, алъ ко на заптъ мрзи, срамотно ће скончати.

За чимъ се будале ягме, оно ихъ убия; сама срећа неваляле упропасти.

Иди к' мраву и види како онъ ради, па ради и ти онако и буди мудриј одъ нѣга.

Иди чели и види трудъ нѣнъ, и какавъ ѿой е валянъ посо, и како е свакъ любви и слави, ма да е мала и слаба.

30. Ко бедногъ гони Бога вређа; ко Бога любви, тай е и бедномъ милостивъ.

Ко враћа зло за добро, никад му зло изъ куће изаћи неће. Кога Богъ милуе, онога и кара.

Кога ће Богъ да казни, найпре му паметъ узме.

Когодъ се у свађу плете, лудъ е.

35. Ко добро тражи, онъ ће га и наћи; а ко за злимъ иде, нѣга ће и сугисти зло.

Ко другомъ яму копа, самъ ће у ню пасти.

Ко другомъ замке плете, самъ ће се у нѣи заплести.

Ко злобу разпалуе, и погинуће одъ нѣ.

Ко на своя уста пази, свою душу чува; ко на свою беседу непази, тога ће зло снаћи.

40. Ко неуме служити неуме ни господарити.

Ко неће плачъ бедногъ да чуе, неће ни нѣга у беди други чути хтети.

Ко оца свогъ и матеръ свою срамоти, томе ће се угасити свећа.

(Продужиће се.)

З а д а т ц и.

За свакидашня диктанта у сеоскимъ школама.

Х.

Народне пословице.

(Продужевъ.)

Кадъ е нужда найвећа, онда е Богъ најближе.

2. Како семе посиешъ, онако ћешъ жито жети.

Како старији свира, онако млађи некъ игра.

Ко високо полеће ниско пада.

— Кога валя молчти, неваля га срдити.

Ко добро чини, болъ дочека.

Ко другоме яму копа, самъ ће у ню пасти.

— Ко за другимъ добро рекне, и за нѣмиме ће други.

Ко за туђомъ вуномъ пође, самъ остриженъ кући дође.

— Ко зло чини и дочека га.

— Ко зло чини некъ се добру ненада.

Кои здраво диже носъ, онъ ће скоро ићи босъ.

Ко лети ладуе, (пандуе) зими гладуе.

Ко неради нека и нееде.

Ко недржи брата за брата, онъ ће туђина за господара.

Ко неуме служити. неуме ни господарити.

— Ко нечува туђе, неће имати ни свое.

— Ко рано рани, две среће граби.

— Ко радо лаже, радо и краде.

+ Ко с' врагомъ тикве сее, све му се о главу обио.

Ко се са злимъ сдружи, све се на зло тужи.

Ко се ненамучи, тай се ненаучи.

+ Ко се ячемъ неумоли, неодбрани се.

Ко се туђемъ злу радуе, некъ се своме нада.

Ко силомъ у зло срля, и пропадне у нѣму.

— Ко у младости ништа невреди, неће ни у старости.

+ Ко неслуша материне опомене, она ће свекрвине укоре и цсовке.

Боя се често огледа, слабо кућу надгледа.

+ Ко едаредъ слаше, други редъ му се неверуе, ако и истину каже.

Ко едаредъ украде, довека се за хр'суза држи.

— Ко е радъ у старости да одпочине, у младости валя да се труди.

— Ко е дужанъ, тай е тужанъ.

— Лена речъ гвоздена врата отвара.

— Лена младость, вашљива старость.

Мравъ и чела уче, како се тече.

Медена уста гвоздена врата отвараю.

Моли се Богу, аљ и ради.

1 Лажъ и крађа увекъ су заедно.

Ни за кога није добра кавга.

2 Нема освете безъ луда брата.

3 Нечини зла, па ти неће бити зло.

4 Нечини другомъ неправде, па неће ни теби други.

5 Обуци крмачу у злато, она ће ометъ у плато.

Одъ зле ђуди нема већегъ зла на свету.

Одъ ината нема горегъ заната.

Одъ како се ослободи, одонда се осрамоти.

Одкудъ ветаръ дува, одунудъ валя и онаклию окретати.

(Продужиће се.)

Нека педагогичка питања и одговори.

(Продуженъ.)

Пит. 3. Кадъ изъ многи рђаво или башъ никако нешколованы людїй произиђоше ипакъ добри чланови обштине; то ево питањъ: а да у којој су се школи они учили?

У селу едномъ јошъ одъ вайкадашњи времена све до данашњегъ дана постои нека *просба школа*, којомъ една стара учителька рукоуе. Грдно л' ти она поступа съ кукавни ђаци, кои, понајвише зрели и одрасли, прелазе у нѣзину школу. Обичанъ нашъ школскїй бой — то е цвеће спрамъ боя у нѣзиной школи. Уздисаи, сузе, учмали образи, горко кајањъ, неспаванъ, сиротиня и неволя — то су нѣне школске казни; може се дакле лако разумети, како ти ђаци захвалюю родителъима и пређашњѣмъ учителю, што овако доспеше са зла на горе. Они, кои текъ лоше, или никако не научише рачунати, биваю кажњѣни већомъ или маньомъ глобомъ, докъ се не овесте; а они, кои не навикнуше очи добро отворати и испитивати: *ко? шта? како?*

ва што? *на што?* западну варалицама у лукаве шаке, докъ се не *памете*. Та клета учителька комшии шлендријану дае мршаву жетву и болестну марву, докле не почне сравњивати, премишљавати и мозгати. Инатѣе каштигуе процесима, пиянице и блудне синове болестима, крадљивце и бунѣе тавницама, па то трае тако непрестано докъ се ђаци не науче памети, кое е наравно и у првој школи, те јошъ оевтиніе могло быти. „Али, за Бога милога! гди е та баба?“ Она ђари по свему свету, а по свој прилици и у твојмъ селу. *Та стара учишелка зове се нужда, а њѣнъ бичъ — шшеша.* „Штета и лудому очи отвори“ — и „Ко се еданпутъ ожеже, и на ладно пуше,“ вели мудра ербска пословица. Њѣнъ е методъ и најстариј и најновиј. Она учи разматрати и испитивати, јошъ те како! еръ она ђаке своје носомъ удара о оно, што ће имъ користити, остављајући маџисторима $B a = ба$, заедно съ 4. вида рачуна. „А за што да сме та баба чинити до века недело међу нама То Богъ зна. Али да се на многимъ местима люди труде избити јој владу изъ шака и то знамъ; еръ искуство учи, да свакако можемо бити безъ ове црне школе, те да се уедно трошкови за нова аришта, за криминалне процесе и губишта могу уштедити, само ако се зарана јошъ ђаци навикну размишљати, покоравати се и право чинити.

Одг. 3. У школи нужде уче се они, кои се у деѣој школи нису ничему учили.

(Продужиће се.)

Поучна забава.

Девојка и любичица.

Скривена у трави цвѣта любичица, маленъ ал' красанъ и мио цвѣтакъ — млогій е и не опази; ипакъ она и невиђена свој мио мирисъ свуда распростире. Тако

е и смерна девојка; ако е нико не опажа, опетъ она добро чини; не стара се оће л' не ће л' ко нѣна кра-сна дела гледити и хвалити, нити се икадъ она поноси, но у своѣмъ добротинству осећа своју најслађу на-граду.

Мала любичица свакоме е мила и драга; ко е годъ нађе, обрадуе се пѣзиной лепоти, јошъ више нѣзино-ме миломъ мирису. Тако е смерна девојка својомъ ти-ости и пріятности, својомъ смерности и скровитости јошъ милија и дража, па свакој јој се радуе кадъ е види. Она безъ поноситости својомъ смерномъ умиля-тошћу свакога као обчини. — Смерность е највећа красота на девојци. Смерность е свију добара и ми-лина знакъ.

Трњ.)*

„Тако ти Бога, за што запинѣшъ за свачіе альи-не?“ упита врба трна, „шта ће ти оне помоћи, што ли су ти скривиле?“ — „Ништа,“ одговори трњ, „нит' јѣ требама, нит' су ми што скривиле, него ми е тако воля да јѣ чупамъ и деремъ, а да за што самъ трњ?“ —

Нѣгово Высокопреосвештенство господинъ Епископъ Пла-тонъ изволио е 20 фор. ср. листу овоме послати са жельомъ, да се за те новце шалъ Школскій Листъ сиромашнима учите-љима и школама у нѣговој епархіи Бачкој. — Благодарѣни на овоме дару, стараћемо се да се племенита ова архиерейска воля испуни.

Упразнѣна мѣста учительска.

 У Диняшу (Модошкомъ срезу у Банату) упраз-нѣно е учительско место. Кои су га добити ради, нека се са писменама дотичнимъ властима приаве.

.) За недељно-школеску чѣтанку.